

 ПОЗОРИШТЕ ЗА ДЕЦУ
И МЛАДЕ КРАГУЈЕВАЦ

Број 431
Датум 26.02.2025

ПОЗОРИШТЕ
ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ
КРАГУЈЕВАЦ

THEATRE FOR
CHILDREN AND
YOUTH KRAGUJEVAC

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ И ПОСЛОВАЊУ
УСТАНОВЕ „ПОЗОРИШТЕ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ
КРАГУЈЕВАЦ“
ЗА 2024. ГОДИНУ

КРАГУЈЕВАЦ

26.02.2025. године

Позориште за децу и младе Крагујевац

Историја луткарства у Крагујевцу почиње 11. октобра 1994, када је одржан 1. Међународни луткарски фестивал малих форми. Тог датума у Театру „Јоаким Вујић“, а у организацији Културно-просветне заједнице, по први пут се окупљају ствараоци који у луткарској форми изражавају богатство сценског стваралаштва. Већ следеће године, одржан је још један фестивал, док се на трећи чекало пуних пет година. Тек 2001. године Фестивал је поново покренут, сада под називом Међународни луткарски фестивал „Златна искра“.

Квалитет фестивала је из године у годину растао, а са њим и интересовање и потреба деце за јединственим местом на којем би овакав садржај био континуирано доступан.

Неопходност постојања установе културе овог типа препознаје и Скупштина града и 27. јуна 2003. доноси Одлуку о оснивању „Позоришта за децу Крагујевац“. Од 1. јануара 2004.г. Позориште има статус правног лица и данас је најмлађе позориште те врсте у Србији.

Међутим, иако се „Позориште за децу Крагујевац“ програмским садржајем профилисало као позориште за најмлађу публику, са протоком времена уочена је и потреба за неговањем позоришног стваралаштва за младе. Ову иницијативу разумела је Скупштина града Крагујевца, па је 2. септембра 2022. уследила одлука о проширењу делатности ове установе.

На основу ових измена, „Позориште за децу Крагујевац“ добило је још једну сцену и нови назив – „Позориште за децу и младе Крагујевац“. Прва премијера на сцени за младе одржана је 15. септембра 2022, када је изведена представа „Необичан догађај са псом у ноћи“.

До 2025. г., реализовано је 57 премијера, од тога је 60 % луткарских представа; осталих 40 % су чиниле драмске представе за децу узраста 3–12 година, и 4 представе за младе. Позориште је учествовало на бројним домаћим и међународним луткарским фестивалима и до 2025 г. је освојило 138 награда.

Позориште је у протеклих неколико година стекло велики углед у овој области позоришног стваралаштва, што се директно одразило и на све већи број заинтересованих професионалних позоришта за учешће на фестивалу „Златна искра“, као једној, али не и јединој, од наших активности. Тако су, у протеклим годинама, учешће узимала приватна и државна професионална позоришта из Мађарске, Русије, Украјине, Кине, Бугарске, Немачке, Пољске, Чешке, Шпаније, Италије свих држава бивше Југославије и др.

Мисија Позоришта за децу и младе Крагујевац

Наша мисија је стремљење ка савременим програмима која су у складу са генерацијама које негујемо, као и програмима која се уско тичу деце и младих кроз различите периоде одрастања. Али оно што се потврђује годинама је посвећеност и одговорност запослених према Установи, на коју сви могу да рачунају.

„Позориште за децу и младе Крагујевац“, исказује поштовање према младој публици тиме што приказује њихове наде, снове, и страхове; оно развија и продубљује искуство, интелигенцију, емоцију, и машту; оно подстиче етичке изборе; оно подиже свест по питању међуљудских односа; подстиче самопоуздање, толеранцију, поштовање, и слободно изношење мишљења. Изнад свега, оно помаже будућим генерацијама да нађу своје место у друштву и да, унутар њега, слободно изнесу свој став.

Визија Позоришта за децу и младе Крагујевац

Визија „Позоришта за децу и младе Крагујевац“ усмерена је ка афирмисању позоришта као једне од препознатљивих установа, која се бави стваралаштвом за децу и младе, у граду, земљи, а и шире.

Практични задаци које извршавамо

- Развој позоришне инфраструктуре;
- Стимулисање грађана у културним активностима;
- Подстицање диверсификације позоришне понуде и иновација;
- Имплементација алтернативних позоришних облика и нових позоришних израза;
- Потпора афирмацији разноликог позоришног живота;
- Осигуравање позоришне сарадње на широком нивоу;
- Подстицај за програме у култури намењене ОСИ ;
- Развој интернационалне сарадње.

Структура запослених

„Позориште за децу и младе Крагујевац“ је установа са малим бројем запослених и спада у трећу категорију по уредби о коефицијентима, тј. испод 50 запослених. Укупно на одређено и неодређено време је 22 запослена. Сви запослени образовно задовољавају критеријуме радног места.

Приказ шеме постојећег стања запослених:

SWOT

Користећи се SWOT анализом, оцењујемо динамички статус Позоришта, његову флексибилност и стања промене на које утичу многи чиниоци, како унутрашњи, тако и спољашњи.

S – Strengths / Снага	W – Weaknesses / Слабости
✓ Препознатљивост на националном и регионалном нивоу ✓ Једино позориште за децу које негује Међународни луткарски фестивал у Србији ✓ Јаки појединци у ансамблу, и уопште у колективу ✓ Стабилно финансирање ✓ Локација у центру града ✓ Верна публика ✓ Реновирано позориште (сала, фондуси, хол...) ✓ Радионица за реквизиту и декор ✓ Јаки међународни односи са страним интернационалним фестивалима ✓ Чланство у Аситеж и Унима интернационалним мрежама	✓ Недостатак простора за програмско ширење (друга сцена) ✓ Недостатак магацинског простора ✓ Недовољан број глумаца ✓ Недовољан број сценских техничара ✓ Недостатак запослених у уметничкој служби (редитл, драматург, продуцент...) ✓ Застарели маркетиншки концепт ✓ Слаба упућеност у јубилеје ✓ Недовољно прецизно архивирана документација (награде, гостовања, број представа, технички подаци...)
O – Opportunities / Могућности	T – Threats / Претње
✓ Програм Creative Europe који има за циљ подстицање нових садржаја (иновативних) ✓ Интеркултурални дијалог и европски networking ✓ Развој нове публике ✓ Интерсекторска сарадња ✓ Добра сарадња са школама и предшколским установама ✓ Технолошка писменост нове публике и њихова партиципација у раду Позоришта ✓ Коришћење друштвених мрежа и IT технологије	✓ Лоша финансијска ситуација у земљи, те смањивање буџета за програме у култури ✓ Високи оперативни трошкови Позоришта ✓ Недостатак континуиране едукације ✓ Слаба заинтересованост спонзора за улагање у културу ✓ Пад стандарда код циљне публике ✓ Лоша примена законске регулативе ✓ Забрана запошљавања

Премијере у 2024.

Основна делатност Позоришта је продукција представа. У 2024. години, у „Позоришту за децу и младе Крагујевац“ репертоар је обogaћен са три премијере.

1. „Стара планина“, у режији Емилије Мрдаковић (представа за све узрасте)
2. „Амазонке“, у режији Јаше Коцелија (представа за младе)
3. „РМС Титаник“, у режији Штепана Гајдоша (луткарска представа за децу основно школског узраста)

Стара планина

Концепт: Јелена Стојановић Патрногић

Режија: Емилија Мрдаковић

Сценографија: Клаудија Ламантеа

Дизајн и израда лутака: Тина Сухонен

Музика: Лазар Новков

О представи:

Стара планина или планина Балкан је још увек неоткривени рај, природно добро од изузетног значаја. Препуна је магичних места на којима као да се сјединило све најлепше што постоји у природи: кристално чиста вода, необичне стене обликоване водом која незаустављиво тече низ њих, бујна вегетација, бујне реке, шума, травнати пашњаци и мочварно биље. У оквиру самог парка постоје бројни резервати и споменици природе. Њени скривени, безбројни водопади јој дају додатну мистичност. Она је место невиђене лепоте - оаза тишине и природе, тако близу, а тако далеко од свега. Човек има урођену, емоционалну потребу да буде повезан са природом. Овде у загрљају Старе планине се ствара заправо тај неописиви осећај припадности и повезаности са њом. Стара планина је, заправо, симбол за истицање неопходности поштовање онога што нам је мајка природа несебично дала.

Амазонке

Текст: Јулиа Шандор и Јаша Коцели

Режија: Јаша Коцели

Кореографија: Тајда Подобник

Сценографија: Дарјан Михајловић Церар

Костимографија: Бранка Павлич

Композитор: Миха Петриц

Дизајнер светла: Клемен Кухар

Фотографија: Манкица Крањец

Играју:

Дарија Вулић

Милица Вранеш

Љубица Радомировић / Александра Аризановић

О представи:

Учени смо да мислимо о Амазонкама као митским ратницама древних времена, које могу бити истовремено јаке, независне, убојите и пожељне, као натприродно друштво моћних жена саткано од нити маште. Али шта ако су оне биле стварне? Научна открића последњих деценија потврдила су постојање великог броја ратница номадских племена од пре два и по миленијума. Продукција Амазонки је позоришна археологија у којој ствараоци комбинују митове и легенде кавкаских народа са сачуваним записима о познатим женама ратницама из античке Грчке.

РМС ТИТАНИК

Редитељ: Штепан Гајдош

Аутори текста: Штепан Гајдош и ауторски тим пројекта

Креаторка сценографије, лутака и костима: Тереза Хавлова

Композиторка: Полина Катшенка

Играју:

Дарија Вулић

Дубравка Бркић

Миломир Ракић

Милош Миловановић

О представи:

Године 1985., на дну северног Атлантика, пронађена је олупина највећег икада потопљеног брода. Чак и они који су преживели катастрофу нису више међу живима, тако да је данас једини сведок приче о чувеном Титанику, његова олупина која се налази на дубини око 3.800 метара. Олупина је проглашена светском баштином УНЕСКА, и представља место сећања и дом подводних организама који су се у њему настанили. Претпоставља се да ће једног дана, ова најпознатија олупина на свету, нестати са дна услед деловања бактерија.

У представи „РМС ТИТАНИК“ група научника покушава да пронађе и истражи што више артефаката са потопљеног брода: цепне сатове, порцелански сервис или виолину на којој је њен власник свирао када је брод тонуо. Откријте њихове приче и колико се тајни крије на четири километра испод површине мора. Место на коме лежи олупина, заувек ће изазивати однос великог поштовања и пијетета као и сви они који су своје животе изгубили 15. априла 1912. године.

Преставља чува приче о људској глупости, несрећи и храбрости, користећи доказе из насуканог брода, пре него што се он претвори у фини прах и оде у заборав.

Представе које су играње у 2024. год.

1. Игор Бојовић „Лепотица и звер“, режија Југ Радивојевић.
2. Раде Павелкић „Црвенкапа и збуњени вук“, режија Милић Јовановић.
3. Метка Брулец „Кроки и пријатељи“, режија Силван Омерзу
4. Емилија Мрдаковић „Јежић Жожо“, режија Емилија Мрдаковић
5. Анђелка Николић „Шарено дрво“, режија Анђелка Николић
6. Ана Душа „Тихи дечак“, режија Тин Грабнар
7. Ханс Кристијан Андерсен „Голи краљ“, режија Бисерка Колевска
8. Фелик Салтен „Бамби“, режија Јакуб Максимов
9. Миодраг Станисављевић „Царев заточник“, режија Милош Јагодић
10. Анђелка Николић „Ветар“, режија Анђелка Николић
11. Езоп „Животињске приче“, режија Силван Омерзу

12. Кинеска поема „Мулан“, режија Дамјан Кецојевић
13. Зорана Петров „Облак и цвет“ у режији Бојане Лазић
14. Давид Зуазола „Град светлости“ у режији Давида Зуазоле
15. Ф.М.Достојевски „Злочин и казна“, у режији Милоша Јагодића
16. Ј.С.Патрногић „Стара планина“, у режији Емилије Мрдаковић
17. Јулија Шандор „Амазонке“ у режији Јаше Коцелија
18. Штепан Гајдош „Титаник“ у режији Штепана Гајдоша

26. Међународни луткарски фестивал „Златна искра“

Историја луткарства у Крагујевцу почиње 11. октобра 1994. године, када је одржан 1. Међународни луткарски фестивал малих форми. Тог датума у Театру „Јоаким Вујић“ а у организацији Културно-просветне заједнице, по први пут се окупљају ствараоци који у луткарској форми изражавају богатство сценског стваралаштва. Већ следеће године, одржан је још један фестивал, док се на трећи чекало пуних пет година. Тек 2001. Године фестивал је поново покренут под називом Међународни луткарски фестивал „Златна искра“.

Међународни луткарски фестивал „Златна искра“ већ је успешно реализован двадесет и пет пута. Сваке године позориште угодњава ансамбле из земље и иностранства. Од тога 80% гостујућих професионалних позоришта је било из иностранства, из земаља као што су Русија, Кина, Иран, Пољска, Француска, Бугарска, Румунија, Чешка, Израел, Италија, Грчка, Украјина и тд. Као манифестација, овај Фестивал је постао препознатљив у светским оквирима.

У 2024. години, традиционално у мају месецу, од 14. до 18. маја, реализован је 26. Међународни луткарски фестивал „Златна искра“.

Осим званичног такмичарског дела програма за 26. „Златну искру“ реализован је и пратећи програм у виду представа на отвореном, стручних предавања и радионица.

Представе су извођене на сценама „Позоришта за децу и младе Крагујевац“, Књажевско српског Театра и Драмског студија „Петар Пан“.

Селектоване представе јасно показују циљ Фестивала, а неке од представа извођене су на престижним светским луткарским Фестивалима. Све представе базиране су на текстовима, који се тичу деце узраста од најранијег детињства до осамнаесте године. Продукције су урађене у складу са савремено - луткарским позоришним изразом. Осим тога што представе носе јасну поруку јачања идентитета и етичких вредности код деце и младих, оне приказују и културу различитих држава из целог света у високо продукцијском оквиру.

Учесници такмичарског дела програма:

1. Дирц Театар, **Весо (Француска)** са представом „Кратке приче“;
2. Лутковно гледалиште **Љубљана (Словенија)** са представом „Тунел“;
3. Казалиште лутака **Ријека, (Хрватска)** са представом „Трнова Ружица – електро бајка“;
4. Позориште Ла Негра, Валенсија, **(Шпанија)** са представом „Дрво тенере“;
5. Фондација Границе, **Лоц (Пољска)** са представом „Безимени/Непознати“;
6. Позориште Матита, **Копер (Словенија)**, са представом „Бити Дон Кихот“;
7. Позориште Матита, **Копер (Словенија)**, са представом „Хармсва грешка“;
8. Абон Театар **Барселона, (Шпанија)** са представом „Беба сфера“;
9. Консекао Розари, **Нова Лима (Бразил)** са представом „Копелија“;
10. Позориште младих Нови Сад, **(Србија)** са представом „Ксенија и ловац“
11. Народно позориште „Тоша Јовановић, **Зрењанин (Србија)** са представом „Прадевојчица“;
12. Луткарско позориште Звикау, **Звикау (Немачка)** са представом „Виртуално луткарство 360“.
13. Закес театар, **Фиренца (Италија)**, са представом „Пепељуга“.

Осим основног програма, за 26. „Златну искру“, реализован је пратећи програм.

Као и сваке године деца-полазници балетске школе „Аплауз“ из Крагујевца посебно су за ову прилику спремили програм за отварање Фестивала. Чин отварања увећао је и гудачки квартет професора музичке школе „Др Милоје Милојевић“.

Током Фестивала, у главном холу Дома Синдиката, била је поставка ликовне изложбе деце основних школа Крагујевца, на тему „Златне Искре“.

У оквиру Фестивала, на малој сцени Књажевско српског Театра и у галерији Народне библиотеке, организовала су се предавања и промоције.

Жири је радио у саставу:

1. Роберта Коломбо, глумица, Равена (Италија)
2. Тито Лорефиће, редитељ (Аргентина)
3. Луција Прштец Смолец, селектор међународног луткарског фестивала у Карловцу (Хрватска)

Како у Србији не постоји образовни систем за луткарство, овај фестивал је веома значајан показатељ квалитета и достигнућа у луткарству. Размена искустава са ствараоцима из других култура у области луткарства, допринела је стварању европског културног простора.

Као гости фестивала били су позвани представници осталих шест професионалних луткарских позоришта из Србије, али и других установа које се баве дечијим стваралаштвом, да би били директни учесници у размени знања и искустава на Међународном луткарском фестивалу.

Овогодишњи фестивал „Златна искра“ позитивно је оцењен од стране стручне јавности, али је и оправдао свој циљ постојања приближавајући деци путем луткарских представа, скривене моделе обликовања свести за добро и лепо.

У јутарњим телевизијским програмима, као и програмима специјализованим за културу, гостовања су имали учесници фестивала са обезбеђеним преводиоцима на српски језик. Сва позоришта из иностранства која су узела учешће на фестивалу, програм Фестивала објављивала су на својим веб-сајт страницама, фејсбук страницама, или инстаграм профилима. Подразумева се да су и интернет странице „Позоришта за децу и младе Крагујевац“ ревносно ажуриране. Фестивал је своју промоцију имао и на телевизијама са националном фреквенцијом.

Током фестивала, снимљен је и кратки филм о фестивалу, који претставља својеврсну ретроспективу реализације фестивала, а филм је достављен свим учесницима и сарадницима фестивала. Филм је снимљен у циљу даље промоције Фестивала.

У новом броју часописа „Нити“, специјализованог за луткарску уметност, писало се о Фестивалу „Златна искра“.

Фестивали и награде

Награде:

ГРАН ПРИ за најбољу представу „РМС ТИТАНИК“ на 55. Сусретима професионалних позоришта лутака Србије, Суботица, Србија.

Награда за оригиналну музику Полини Катшенки за представу „РМС ТИТАНИК“ на 55. Сусретима професионалних позоришта лутака Србије, Суботица, Србија.

Награда стручног жирија за најбољу представу „Стара планина“ на фестивалу „Златна магнолија“, Шангај, НР Кина.

Награда за глумачко остварење Милице Вранеш у представи „Стара планина“ на фестивалу „Златна магнолија“, Шангај, НР Кина.

Награда за оригиналну музику Лазару Новкову за представу „Стара планина“ на фестивалу „Златна магнолија“, Шангај, НР Кина.

Награда за оригиналну музику Лазару Новкову за представу „Бамби“ на 57. Међународном фестивалу позоришта лутака, Загреб, Хрватска.

Награда за креацију лутака Олге Зиебинској за представу „Бамби“ на 57. Међународном фестивалу позоришта лутака, Загреб, Хрватска.

ГРАН ПРИ за представу „Стара планина“ за најбољу представу у целини на 11. Међународном фестивалу луткарства, Подгорица, Црна Гора.

Награда „Горан Булајић” за најбољу режију Емилији Мрдаковић за представу „Стара планина” на 11. Међународном фестивалу луткарства, Подгорица, Црна Гора.

Награда „Драган Радуловић” за најбољу драматургију Јелени Стојановић Патрногић за представу „Стара планина” на 11. Међународном фестивалу луткарства, Подгорица, Црна Гора.

Награда за најбољу сценографију Клаудији Ламантеи за представу „Стара планина” на 11. Међународном фестивалу луткарства, Подгорица, Црна Гора.

Награда за глумачко мајсторство Милици Вранеш у представи „Стара планина” на 11. Међународном фестивалу луткарства, Подгорица, Црна Гора.

Награда за глумачко мајсторство Дарији Вулић у представи „Јан Бибијан” на 11. Међународном фестивалу луткарства, Подгорица, Црна Гора.

ГРАН ПРИ за представу „Тихи дечак” (Награда је додељена од стране стручног жирија фестивала) на 3. Међународном фестивалу за децу „Input Fest”, Карловац, Хрватска.

Награда за најбољу режију, ТИНУ ГРАБНАРУ за представу „ТИХИ ДЕЧАК” на 3. Међународном фестивалу за децу „Input Fest”, Карловац, Хрватска.

Награда за драматургију, Ани Души за представу „ТИХИ ДЕЧАК” на 3. Међународном фестивалу за децу „Input Fest”, Карловац, Хрватска.

Награда дечјег жирија за најбољу представу за представу „Град светлости” на фестивалу „Мали Јоаким” у Ужицу

Награда жирија округлог стола критике за најбољу представу, представи „Град светлости” на фестивалу „Мали Јоаким” у Ужицу

Специјална награда за развој театра заједнице представи „Град светлости” на фестивалу „Мали Јоаким” у Ужицу

Награда за сценографију Давиду Зуазоли за представу „Град светлости” на фестивалу „Мали Јоаким” у Ужицу

Учешће на фестивалима:

16. Фестивал представа за децу „Крушка”, Крушевац, Србија

32. Которски фестивал позоришта за децу, Котор, Црна Гора

17. Фестивал професионалних позоришта за децу и младе „Мали Јоаким”, Ужице

55. Сусрети професионалних позоришта лутака Србије, Суботица

11. Међународни фестивал луткарства, Подгорица, Црна Гора

3. Фестивал за децу и младе „Input Fest“, Карловац, Хрватска

Фестивал „One day“ Темишвар, Румунија

Интернационални фестивал „И лутка је човек“, Варшава, Пољска

Интернационални фестивал „Златна Магнолија“, Шангај, Кина

Интернационални фестивал ПИФ, Загреб, Хрватска

Пројекти

На конкурсу расписаном од стране Министарства културе и информисања за савремено стваралаштво, Позориште је подржано републичким средствима за „Златну искру“ Позориште је добило подршку у износу од 1.500.000,00 дин.

Набавка нове опреме

Осим опремања нових представа са неопходном техничком опремом, у 2024. години из буџета града Крагујевца издвојена су средства за куповину новог светлосног пулта чиме је у многоне побољшан квалитет рада на представама које имају захтевнија светлосна решења.

Закључак

„Позориште за децу и младе Крагујевац“ заступа исте оне вредности које су наведене у Културној политици УНЕСКО-а, а којима се захтева поштовање права деце и младих на учешће у културним активностима. Позориште подржава став Конвенције УНЕСКО-а, донете 2005. године, који се тиче Културне разноликости, а који износи захтев да се деци и младима омогући право на културни идентитет и право на друштвену видљивост. Позориште заступа развијање позоришта за децу и младе, како у теорији тако и пракси.

За „Позориште за децу и младе“

Јелена Стојановић Патрновић, директор